

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการถนนคนเดินกาด
กองต้า อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นางมุกดา ท้วมเสม

ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ อาจารย์ ดร.จันทนา สุทธิจารี

บทคัดย่อ

การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการถนนคนเดินกาดกองต้า อ.เมือง จ.ลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษารูปแบบและการมีส่วนร่วมของผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนกาดกองต้าในการจัดการถนนคนเดินกาดกองต้าในปัจจุบัน (2) เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบจากการจัดการถนนคนเดินกาดกองต้าที่มีต่อชุมชน (3) เพื่อเสนอแนะรูปแบบที่เหมาะสมของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการถนนคนเดินกาดกองต้า โดยอาศัยแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับชุมชน แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน แนวคิดเศรษฐกิจชุมชน แนวคิดชุมชนนิยม พื้นที่ศึกษาได้แก่ชุมชนกาดกองต้าเหนือและชุมชนกาดกองต้าใต้ การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสำรวจ สัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วม โดยการเข้าร่วมประชุมในพื้นที่ชุมชนกาดกองต้า สัมภาษณ์แบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อเก็บข้อมูลด้านกายภาพชุมชน และรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน กรรมการกาดกองต้า ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนกาดกองต้าเหนือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนกาดกองต้าใต้ ผู้ที่ขายสินค้าในถนนคนเดินกาดกองต้า และผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวในถนนคนเดินกาดกองต้า จำนวนรวม 78 คน

ผลจากการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนที่เป็นผู้อยู่อาศัยจะขึ้นอยู่กับปัจจัยอายุ และผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมจะเป็นผู้สูงอายุ เพราะคนวัยทำงานส่วนใหญ่จะไปประกอบอาชีพนอกชุมชน การมีส่วนร่วมของผู้ค้าในชุมชนจะเป็นแบบขายขอบ คือ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียม ส่วนวัดในชุมชนจะไม่มีส่วนร่วมใดๆ เพราะเกิดความขัดแย้งกับคณะกรรมการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารจัดการภาค มีส่วนร่วมในขั้นตอนดำเนินงาน แต่ก็เพียงบางท่านเท่านั้นเพราะคณะกรรมการบางท่านไม่ได้ปฏิบัติงาน

2. ผลกระทบจากการจัดการถนนคนเดินภาคองต๋ำทำให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชนและจังหวัดลำปาง ทำให้ชุมชนที่เคยเป็นที่อยู่อาศัยกลายเป็นสถานที่สำหรับท่องเที่ยวดูงาน ทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดการตื่นตัวเห็นความสำคัญของชุมชนมากขึ้น ส่วนผลกระทบอีกด้านหนึ่งทำให้วิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิมเปลี่ยนไปทำให้คนในชุมชนเกิดความขัดแย้งกัน ผู้อาศัยในชุมชนไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าออกที่อยู่อาศัย เกิดมลภาวะฝุ่นละออง มลภาวะทางเสียง ขยะมูลฝอย และการจราจรติดขัด

3. ผลการศึกษายังพบอีกว่าผลกระทบต่างๆเหล่านี้ มีผลทำให้สมาชิกชุมชนเกิดความต้องการมีส่วนร่วมมากขึ้น เพราะเป็นทั้งผู้ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ ในการจัดการถนนคนเดินภาคองต๋ำ อย่างไรก็ตามการจัดการถนนคนเดินภาคองต๋ำก็ยังขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน นอกจากนั้นแนวทางการจัดการถนนคนเดินภาคองต๋ำในปัจจุบัน ยังส่งผลต่อความขัดแย้งในชุมชน

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะประเด็นที่สำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการถนนคนเดินภาคองต๋ำ ดังนี้ คณะกรรมการถนนคนเดินภาคองต๋ำควรมาจากการเลือกตั้งหรือมาจากการคัดเลือกภายใต้ระเบียบวิธีการที่ชัดเจน ควรมีการปรับโครงสร้างคณะกรรมการที่รับผิดชอบในแต่ละหน้าที่เพิ่มเติมให้มีกรรมการที่รับผิดชอบในลักษณะแบ่งตามพื้นที่ ควรมีการประชุมหรือจัดเป็นเวทีสาธารณะอย่างสม่ำเสมอ ควรมีระบบตรวจสอบและประเมินผล ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน และการจัดการถนนคนเดินภาคองต๋ำควรให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

Independent Study Title	Participation of the Community in Kadkongtha Walking Street Management, Mueang Distric, Lampang Province
Author	Mrs. Mookda Taumsem
Degree	Master of Arts (Political Scinence)
Independent Study Advisor	Lecturer Dr. Jantana Suttijaree

ABSTRACT

The study of participatiom of the community in Kadkongtha Walking Street Management, Mueang District, Lampang Provice aimed to (1) study the model and participation of the residents living in the Kadkongtha community in managing Kadkongtha walking street today, (2) analyze the effects of Kadkongtha walking street management on the community, and (3) recommend an appropriate model for the community in managing Kadkongtha walking street using principles and concepts regarding the community, community's participation, community's economic, and communitarian concepts. The styudy area includes the northern and southern part of the Kadkongtha communities. This study use qualitative data collected via surveys. Participant observation were collected through those attending meeting in the Kadkongtha community area and non-participant observation were collected regarding physical environment of the community and were gathered using semi-structured interviews. Select sample groups, included the municipality council members, government officers/operations officers, Kadkongtha committee members, people living in the northern and southern parts of Kadkongtha, pelple selling goods in the Kadkongtha walking street, and tourists who visit Kadkongtha. A total of 78 people were included in the study.

The study results found that:

1. Residents' participation in the community depended on their age, and most participants were elders because most working-age people go to work outside the community. The participation of community sellers who are marginalized results in an unequal relationship with the level of power. The community's temples were involved in anything because they had conflicts with the Kad management committee. The Kad management committee was involved in the working procedures, but only some of the committee members were active in these operations.
2. The effects of Kadkongtha walking street management were that they stimulated economics in the community and Lampang province, turning residential areas into tourist attractions and making people in the community more active and aware of the importance of the community. The other effect was that it changed the community's way of life and generated conflicts in the community. Community's residences could not travel in and out of the community conveniently, dust and noise pollution, wastes problem and traffic jams all occurred.
3. The study also found that these effects cause the community's members to demand to greater participate because they receive both advantages in managing the Kadkongtha walking street. Nonetheless, the Kadkongtha walking street management still lacked of community participation. Moreover, the current Kadkongtha walking street managing guidelines resulted in conflicts in the community.

Therefore, recommendations have been developed regarding the major issues of the Kadkongtha walking street management model. These are as follows: Kadkongtha walking street committee should be elected or selected under precise rules and regulations, the committee structure should be adjusted to increase the responsibilities of each position by assigning responsibilities according to areas, and meetings or public forums should be held regularly. These should also be verification and evaluation of procedure and it should be organized with outside organizations from both the public and private sectors. The Kadkongtha walking street management should also give precedence to the preservation of local cultures.